

Høringssvar

Justering av skolestruktur

Med bakgrunn i Norconsult sin rapport 52404868

Havnås 06.02.25

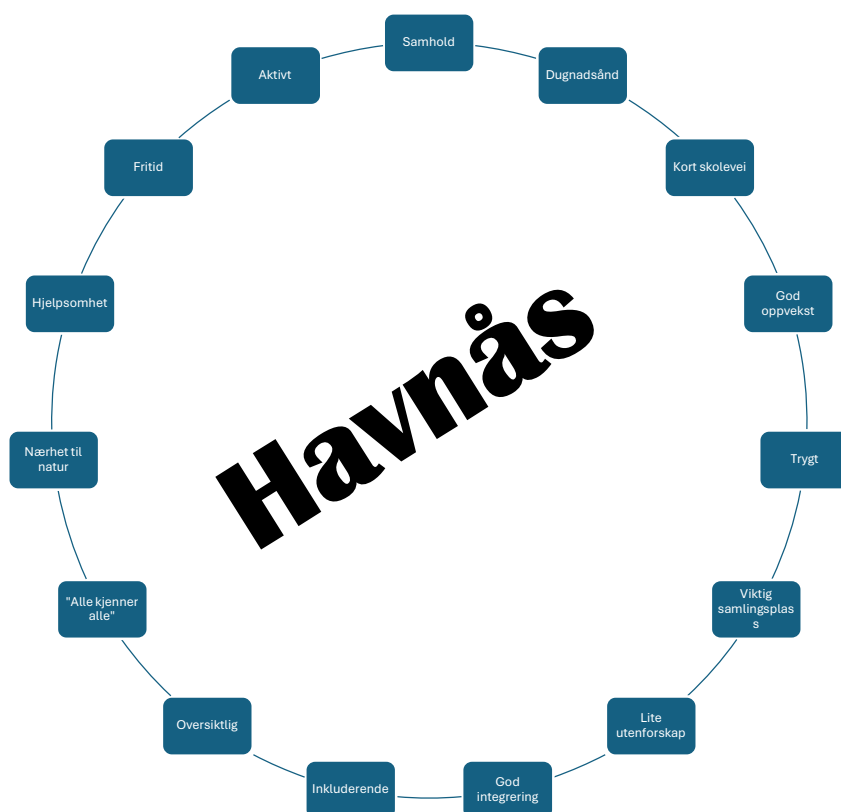
Høringssvar gitt på veiene av Havnås Lokalråd, FAU Havnås skole og Havnås Vel.

1. Innledning

Utgangspunktet for vårt høringssvar er Norconsult sin rapport. Rapporten skisserer flere løsninger, men vi velger å sette søkelys på konseptene som går inn for å legge ned Havnås Skole, da de vil ha størst konsekvens for skolen vi representerer, barnene og resten av innbyggerne som bor her. Vi kommer her til å gå igjennom ulike elementer i rapporten, samtidig kommer vi til å være innom viktige elementer i grendeskoledebatten, som kan sees på som en helhet med andre grendeskoler. Vi kunne valgt å fremme vår egen sak ved å argumentere mot og snakke ned andre grendeskoler, men vi velger her ikke å gjøre det. Alle grendeskolene er her i samme båt, og de fleste har nok en følelse av at det bare står mellom hvem av skolene som blir forsøkt dyttet ut på planken først. Dette har vi stor respekt for. Fokuset i dette høringssvaret er fakta om Havnås og skolen der, konsekvensene rundt nedleggelse av Havnås skole, og hva kommunen har igjen for å bevare skolen. I forarbeidet til høringssvaret samlet vi foreldregruppa til møte, vi gikk igjennom presentasjonen til Norconsult. De foresatte fikk så mulighet til å komme med meninger og innspill. Vi ville også høre hva foreldregruppa ønsket, da dette måtte være noe vi stod samlet bak. Foreldregruppa som var til stede, var enstemmig for bevaring av skolen. Foresatte har også fått muligheter til innspill i ettertid. Noen av innspillene og synspunktene vil komme frem i dette høringssvaret, andre er dekket av andre argumenter og emner.

2. Hva er Havnås, og hva betyr skolen for denne grenda?

3. Foreldremedvirkning og samarbeidet «hjem-skole».

Foreldresamarbeid mellom hjem og skole er en viktig faktor for barnas læring og trivsel. Et godt samarbeid kan bidra til å styrke barnas utvikling både faglig og sosialt.

Involvering i skolen: Det at foreldre deltar i skolens aktiviteter, som arrangementer, dugnader eller foreldreutvalg. Dette gir de en bedre forståelse av skolens miljø og styrker båndene mellom hjem og skole. Samtidig kan dette være en faktor for å bedre samarbeidet mellom elever. Barn gjør det vi voksne gjør.

Typiske utfordringer barn står ovenfor, som læringsvansker eller sosiale problemer, kan ofte håndteres bedre når foreldrene er godt informert og involvert. Skolen bør samarbeide med foreldrene for å finne løsninger. Foreldresamarbeid kan derfor ses på som en viktig pilar i skolearbeidet, og det krever innsats fra både skolen og foreldrene for å fungere best mulig.

Mange skoler sliter i dag med lav foreldremedvirkning, Havnås er ikke et av dem. Takket være det lille miljøet kjenner de fleste foreldrene hverandre godt. I tillegg er hjem-skole en viktig faktor. Det arrangeres felles arrangementer for barn, foreldre blir med på arrangementer i skolens regi og det er ikke et problem å få folk til å stille til dugnad. Lokalsamfunnet og foreninger er støttende der det er behov for dette. Det er et aktivt Vel, Lokalråd og foreldregruppe på Havnås.

At Havnås har en så aktiv foreldregruppe, og så godt samarbeid er ikke en noe som bare skjer av seg selv. Tilhørighet er den viktigste faktoren for å få til dette, og det kan vi se gode eksempler på i denne kommunen, der de små stedene og skolene er de beste på samarbeid hjem/skole.

Skulle Havnås skole bli lagt ned og elever sendt til andre skoler, er det å forvente at tilhørigheten faller bort, foreldrene vil trolig ikke engasjere seg på samme måte, og det gode samarbeidet hjem/skole vil med tid antagelig bli redusert.

4. Bærekraftsmål

I tråd med FNS bærekraftsmål, er det et overordnet prinsipp og krav at fremtidige tjenester skal utvikles i et bredt bærekraftig perspektiv. Det overordnede rammeverket ligger i kommuneplanens samfunnsdel med målsetninger om miljømessig bærekraft, sosial bærekraft og økonomisk bærekraft. Dette blir ofte kalt de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling. Det er sammenhengen mellom disse tre dimensjonene som avgjør om noe er bærekraftig. I arbeidet med fremtidig skolestruktur har vi i tillegg valgt å synliggjøre pedagogiske rammefaktorer som en utvidelse av bærekraftsmålet om «god utdanning».

Miljødimensjonen av bærekraftig utvikling handler ifølge Norconsult «om å ta vare på naturen og klimaet som en fornybar ressurs for mennesker. Miljømessig bærekraft dreier seg om å beskytte biologiske og fysiske systemer og sikre tilgangen til et helsefremmende miljø.»

Her vil vi også tillegge at gjenbruk, og det å ta vare på det man har vil ha en stor betydning for både naturen og klimaet. Flertallet av elevene ved skolen går eller sykler til skolen, dette må i hensyntas som en faktor i det totale miljøregnskapet til skolen, og hvilken konsekvens det vil få for klimaet om alle elevene må skysses til en annen skole ved eventuell nedleggelse. Havnås skole sikrer i høyeste grad tilgangen til et helsefremmende miljø. Skolen har her et stort uteområde, med lekeapparater,

ballbinge og nybygget pumtrack sykkelbane til en million kroner. Nå jobbes det med å lage en større trivselspark med mulighet for flere typer aktiviteter. Trivselsparken er prioritert for spillemidler til anlegget for 2025. Der kommer belyst skatepark og støpt isflate med kjøling. Trivselsparken planlegges utviklet som en samlearena for flere generasjoner. Skolen bruker også skogen og nærområdet svært aktivt, og som en læringsarena.

Den økonomiske dimensjonen av bærekraftig utvikling handler ifølge Norconsult om «å sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. For at kommunen skal kunne opprettholde et godt tjenestetilbud til sine innbyggere i fremtiden, er de avhengige av at økonomien er bærekraftig.»

Her bør det også sees på hva kommunen bruker på «reparerende tiltak», hva koster det ikke for samfunnet at elever dropper ut av skolen, og blir en belastning for samfunnet over tid. Dette finnes det tall på for kommunen. Det å få vokse opp i et lite miljø som er godt og trygt, få gå på en skole med svært lite mobbing og utenforskap som Havnås, barn som må lære seg å forholde seg til andre barn i forskjellige årsklasser på en større måte, barn som kan føle seg inkludert og trygge, gjør nettopp de elevene til svært robuste barn. Skole dropout fra tidligere Havnås elever (og mange andre grendeskoler) er svært lav, kanskje blant kommunens laveste. Det samme kan nok sies om unge uføre og barn som seinere havner i kriminalomsorgen.

Den sosiale delen av bærekraftig utvikling handler ifølge Norconsult «om å sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Sosialt bærekraftige samfunn handler om samfunn preget av tillit, trygghet, tilhørighet og tilgang til goder som arbeid, utdanning og gode nærmiljø. Når det gjelder planlegging og utvikling innenfor skole- og utdanningsfeltet benyttes ofte pedagogisk bærekraft som en fjerde dimensjon.»

Det er nettopp disse tingene det å bevare Havnås skole består av. Havnås består i dag av i stor grad «ulåste hjem», barn som er ofte på besøk hos hverandre, det er et samfunn hvor foreldre ikke trenger å bekymre seg for å slippe ungen løs hverken til fots eller på sykkel, kriminalitet og narkotika er fraværende, det er et inkluderende samfunn som ofte stiller i stand felles aktiviteter for barn og voksne, vi har både herre- og dameidrett, og noen år også barneidrett. Samfunnet er lite og oversiktlig. Innbyggerne, både barn og voksne, har stor tilhørighet og stolthet til eget tettsted. Dette gjenspeiler også dugnadsånden her. Skolen er en naturlig samlingsplass for barn på fritiden, det er stedet unge mødre og fedre triller barnevognen sin mens eldre søsken leker i lekeapparatene, barn spiller ballspill i ballbingen eller sykler i pumtrack banen. Skoleplassen i Havnås er plassen utallige barn har lært seg å sykle, både barn fra Havnås og andre steder. Skolen og da grendehuset er en naturlig samlingsarena for fellesarrangementer som Havnås Festivalen, Havnås Festen, julebasar og quiz kvelder og mange andre inkluderende aktiviteter.

Pedagogisk bærekraft handler ifølge Norconsult «om å utvikle og opprettholde pedagogiske praksiser som er varige, effektive og tilpasset miljøet og samfunnets behov på lang sikt. Det innebærer å skape læringsmiljøer og metoder som støtter elevenes utvikling, samtidig som de tar hensyn til ressursbruk, kulturell relevans og sosiale, økonomiske og miljømessige faktorer.»

Kanskje det er nettopp småskolene som er fremtidens skole? Skolene gjør at det kan bli lettere å bli inkludert i skolens læringsmiljø hvis det er færre elever i klassen. Dette kan bidra både til sosialt, faglig og personlig inkludering i læringsmiljøet på skolen. De ansatte kan i større grad gå inn og veilede elevene sosialt og faglig, noe som skaper en felles følelse at vi lærer sammen og finner ut av utfordringer sammen. Ved små skoler kan det være lettere å få personalet til å dra i samme retning. Det er kvaliteten og kompetansen på det pedagogiske personale det kommer an på og ikke størrelsen på skolen og klassene. I små læringsmiljøer vil de ansatte kjenne elevene sine godt og det blir mer tid per elev siden elevtallet ikke er så høyt. Dette fører til mer tilpasset opplæring til hver

enkelt elev, naturen blir ofte brukt til læringsarena som igjen vil medvirke at enda flere unge kan føle på mestring og glede ved å gå på skolen. På en liten skole vil dette i større grad være mulig å få til uten at elevene blir tatt ut fra klasseromsundervisningen, fordi elevene kan føle på trygghet i klassemiljøet sitt.

Små læringsmiljøer kan også bidra til at foreldreengasjementet øker. På mindre steder kjenner ofte foreldrene hverandre godt, og kan bruke skolen som en felles sosial arena. Dette bidrar igjen til at elevene kjenner hverandre og bruker tid sammen også på fritiden.

En skole med færre elever bidrar til trygghet i læringsmiljøet de første årene på skolen. Dette er med på bygge eleven gradvis sterkere med tanke på elevstørrelsen i klassen. Det blir en naturlig økning av antall elever i klassen, når elevene begynner på ungdomsskolen og videregående. Elevens sosiale ferdigheter kan øke, fordi man får mer erfaring med å omgås flere enn bare jevnaldrende i friminuttene. Dermed får man en større vennekrets som er aldersblandet.

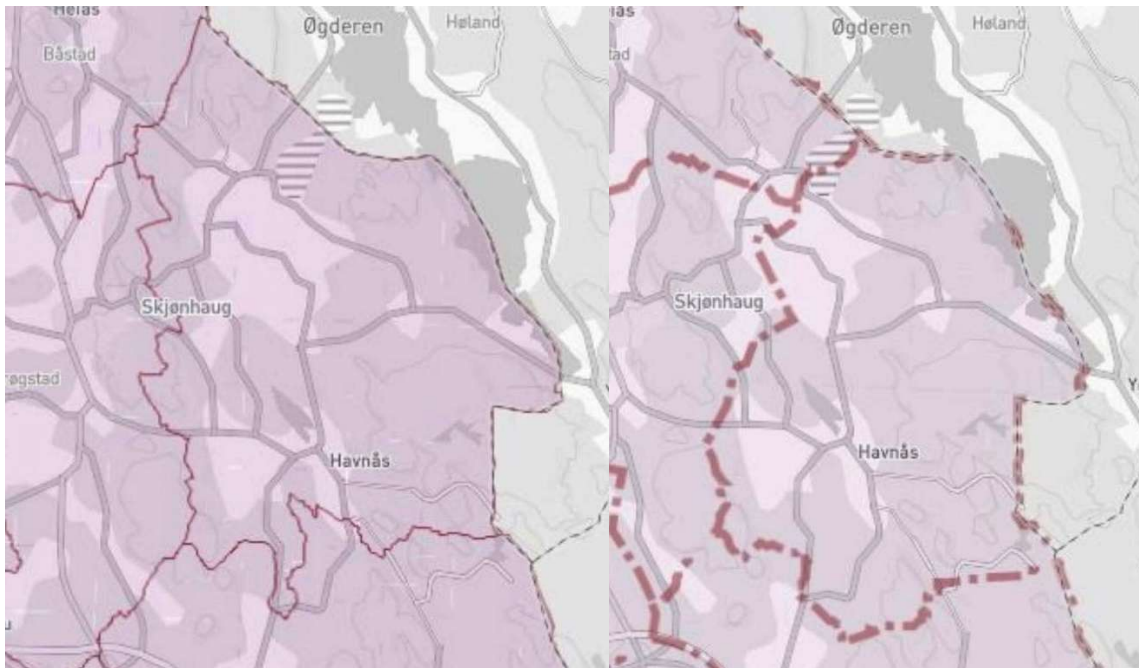
Det som er avgjørende for kvaliteten i skolen er den pedagogiske kompetansen til de ansatte, og tiden den ansatte får med gitt elev. Dette er igjen med å skape inkludering, trivsel og læring i fellesskapet for elevene. Det er ikke noe i veien for at dette kan skje i små læringsmiljøer, i de aller fleste tilfeller vil det også være lettere å få til der.

Får vi til dette vil vi bygge sterke og robuste barn, som vil takle samfunnsutfordringer på en god måte. Vi vil få ned frafallet i skolen, kostnader til spesial pedagogikk vil gå ned, antall unge uføre vil gå ned, antall unge arbeidsledige vil gå ned, helsevesenet og kriminalomsorgen vil ikke bli belastet på samme måte. Indre Østfold kommune brukte millioner på dette i fjor, og det sier seg selv at nettopp dette ikke er bærekraftig i lengden, hverken fra en pedagogisk eller økonomisk synsvinkel.

5. Havnås Skole

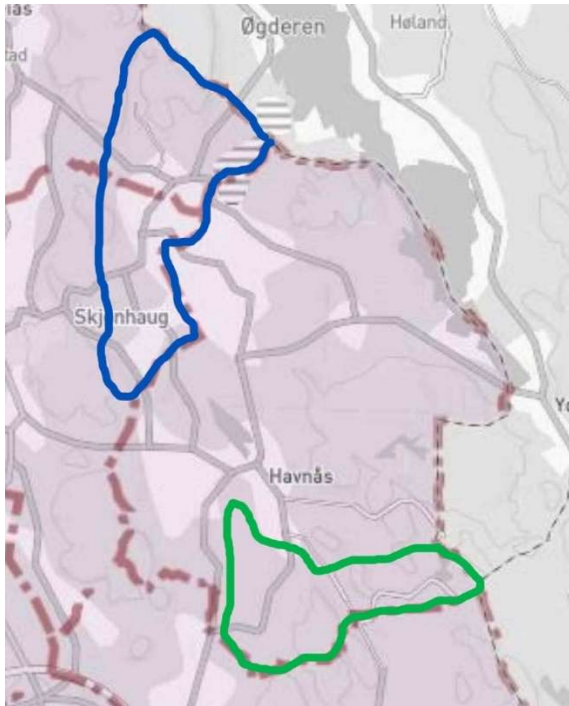
5.1 Skolekrets.

Havnås skole Skolekrets før 16.06.22

Havnås skole skolekrets per 16.06.2022

Den 16.06.2022 besluttet kommunen å endre skolekretsen til Havnås skole, se figur under. Blått område ble tatt vekk fra skolekretsen og fordelt mellom skolene Skjønhaug og Båstad Barneskole. Grønt område ble tatt vekk fra Hærland Skolekrets og lagt til på Havnås skolekrets. (områdene er her grovt skissert for å synliggjøre)

Justering av skolekrets gjeldende fra xxxx

Det blå området som ble tatt vekk fra Havnås skolekrets utgjorde ca. 89 boenheter.
Det grønne området som ble lagt til utgjorde ca. 19 boenheter.
Dette utgjorde da en reduksjon på ca. 70 boenheter fra Havnås skolekrets.

Hvor mange barn dette utgjør i reduksjon i skolekretsen i fremtiden har ikke vi tall på, men vi legger til grunn at det i årene fremover vil være en faktor i forhold til antall barn (dette pga. generasjonsskifte i den delen av grenda). Flere barn i disse oppmerkede områdene går i dag på skoler tilhørende den gamle skolekretsen, men nye familier er forventet å søke til skolen gitt i ny skolekrets. Barnefamilier innenfor ny skolekrets i gammel skolekrets får tilbud om å søke skole i gammel skolekrets, men nye familier uten tilhørighet til Havnås er her forventet å la barnet gå på den skolen dem blir tildelt.

Argumentet med at det er lettere for barn å få seg venner i en større elevgruppe blir ofte brukt. Både politikere, Norconsult og administrasjonen bruker dette argumentet mot grendeskolene. Det faller da på sin egen urimelighet at kommunen valgte å redusere skolekretsen med et så stort antall hus og gårdsbruk. Spesielt er det også med tanke på det store elevantallet det har vært enkelte år i hvert trinn på Skjønhaug.

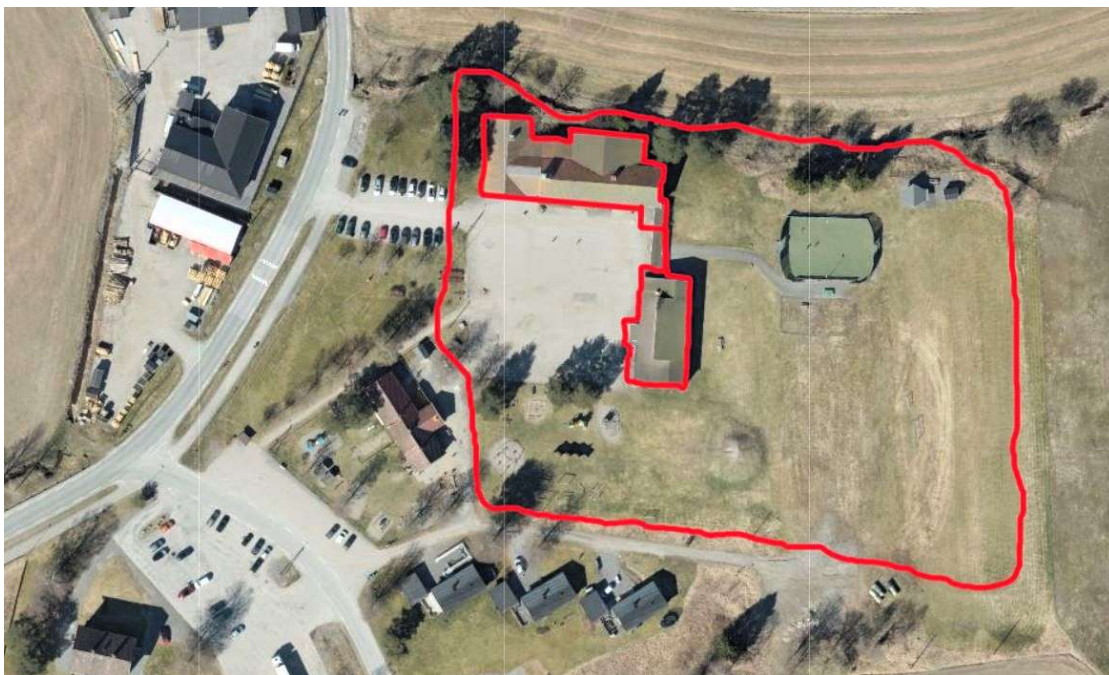
5.2 Skolens uteområde

Skolens uteområde

Norconsult skriver i sin rapport: «Tilgjengelig leke- og oppholdsareal ute er ca. 9.000 m² (målt på kart). Skolegården er forholdsvis flat, og det er gode muligheter for å utvide leke- og oppholdsarealet dersom det skulle være nødvendig. Uteområdet er opparbeidet med asfaltplass mellom skolebyggene, plen rundt lekeapparater i sør og rundt ballbingen i øst. Det er også noe naturtomt med trær tilgjengelig.»

Vi stiller oss undrende til at Norconsult her kun har lagt til grunn ca. 9000m² som tilgjengelig leke- og oppholdsareal. Elevene bruker i dag hele skolens tomt, foruten grøntområdene nord og sør for skolens parkering. Nedenfor kan man se skissert område som brukes av elevene i dag. Etter våre oppmålinger på kart skal dette utgjøre ca. 16850 m². Dette igjen gir ved en elevstørrelse på 55 et uteoppholdsareal på hele 306 m² per barn, noe som er størst i kommunen. Skolen er også nært knyttet opp mot naturen i nærområdet, og tursti mot løypenettverket i Havnåsåsen og opp mot Oppskott starter på skolen. Nærområdets natur er noe som brukes aktivt av skolen. Skolens uteområde består av asfaltert skolegård tilknyttet skolens bygg, i sør og øst fins det hinderløype, lekeapparater, akebakke, ballbinge, fotballbane, og pumptrack. Sistnevnte ble oppført høsten 2024, og er derfor ikke med i Norconsult sin presentasjon, ei heller med på oppdaterte flyfoto. Barnehagen bruker også uteområde til skolen aktivt i sin hverdag. I fremtiden er det planer for en trivselspark på skolens område i øst, pumptrackbanen er en del av denne. Trivselsparken skal utvides som nevnt med isflate, skatepark, skiløype og amfi. Dette er prosjekter Havnås Vel jobber med.

At asfalten i skolegården bør byttes ut er vi enige i, kanskje kunne her aktører som Havnås Vel eller Lokalsrådet sammen med FAU søkt midler til dette, så ikke hele denne kostnaden må dekkes av kommunens skole FDV budsjett? Kanskje man kunne søkt om å få bruke noe av stedsutviklingsmidlene til dette?

Oversikt over skolens lek- og uteområde som skolens elever bruker i dag.

Tilkomst

Norconsult skriver i sin rapport: «Ved tilkomst til skolen i vest er det parkeringsplasser for ansatte og besøkende. Gangvei til skolen fra sør avsluttes ved parkeringsområdet, slik at elever må gå over denne når de kommer og går til/fra skolen. I forbindelse med teknisk gjennomgang av skoleanlegget våren 2024 ble det bemerket at sprekker og teleskader på asfalt i skolegården bør utbedres snarest (innen 2026). Kroksundveien grenser mot skoletomten i vest, men det er ikke registrert vesentlig støy fra denne inn i skolens leke- og oppholdsareal.»

Det medfører ikke riktighet det Norconsult her skriver om tilkomst. Nedenfor kan man se på bildet hvor Norconsult mener elevene går, blå linje, rød linje representerer veien 90% av elevene bruker i dag både dem som går til skolen, og de som får transport.

Noen få bruker tilkomst over parkering, men dette er elever som kommer fra nord. Eller de som blir kjørt/hentet av sine foreldre. Hovedmengden bruker gangveien som deler seg ved Delingsrudveien og forbi busskuret og opp langs barnehagen, andre bruker veien opp på andre siden av barnehagen, og en annen snarvei inn fra sør/øst.

Hovedtilkomst til skolen, rødt markert. Blå strek viser hvor Norconsult mener barn går til skolen.

5.3 «Gymbygget»

Norconsult rapporten fremlegger Grendehuset som «gymbygget».

Grendehuset er det naturlige samlingspunktet i Havnås, bygget brukes aktivt av barneidretten, herreidretten, dameidretten, ulike arrangementer, bursdager, barnedåper og mye mer.

Både elever ved Havnås skole, samt elever ved Skjønhaug skole får booke dette grendehuset gratis for barnebursdager, dette er lavterskel og inkluderende tiltak som motvirker utenforskap. Her kan alle familier på lik linje lage en billig og god bursdag for sine barn.

Dette tiltaket er likt på alle skoler og dens egne elever, årsaken til at Skjønhaug elever også får booke Havnås sitt grendehus, er at de mistet muligheten til å bruke egen skole etter en oversvømmelse da noen hadde plagget sluk og latt vannet renne.

Grendehuset ble, i sin tid, bygget av innbyggerne på Havnås på dugnad.

I rapporten blir det lagt vekt på at ikke bygget er universelt utformet. Norconsult skriver:

«Det er også tilgjengelig elevtoaletter i underetasje gymbygget (ikke heis i bygget).»

«I teknisk gjennomgang av skolen blir det bemerket at det er behov for snarlig rehabilitering/ større utbedring av gymfløyen.»

Det er her ikke lagt til grunn at det er et toalett tilpasset handicap brukere i gymsalen sitt nivå. Rampe opp til dør finnes også. Er det behov for å tilrettelegge for handicap garderobe/dusj, kunne man gjort dette i rommet ved siden av handicap toalettet, rommet brukes i dag av vaskepersonell.

Oppgradering av bygget utvendig begynner å bli på høy tid.

Her vil vi oppfordre administrasjonen til å undersøke muligheten for dugnad på noen av jobbene, dette vil holde kostnadene nede. Dugnad finnes det vilje til i Havnås.

5.4 Kostnad per elev

At et barn generelt sett vil koste mer på en grendeskole enn på en storskole er gitt i at det er færre elever å dele kostnadene på.

Norconsult fremviser Havnås skole som den skolen som koster mest per barn.

Havnås skole		Kostnad skole	Kostnad pr.elev	Kostnad pr. m2
Bruttoareal skolebygg:	2 234 m ²			
Elevtall 2023/24:	55			
FDV-kostnader:		kr 1 289 928	kr 23 453	kr 577
Skoledrift (lønn, materiell)		kr 7 051 880	kr 128 216	
Antall elever med skyss:	22			
Samlet kostnader skyss*:		kr 703 801	kr 31 991	

Det skal her tillegges som et eksempel at ved 15 elever mer enn i Norconsult sin utregning, kan skolen driftes på samme sett, og med det samme antall lærere. Da ligger Havnås skole an til å være en av de skolene med lavest kostnad per elev.

5.5 Elevantall og elevfremskrivinger.

Fødselstallene i en grend vil naturlig nok svinge, som på andre steder, men her vil svingningene se større ut på grunn av lav befolkning i utgangspunktet. Fødselstallet i Havnås i 2024 er et godt eksempel på dette. Det ble da født 14 barn, dette er en økning på over 200% fra året før. Noen elever vil også ha grunner til å gå på andre skoler, men dette antallet er en svært usikker faktor som vil svinge stort fra år til år.

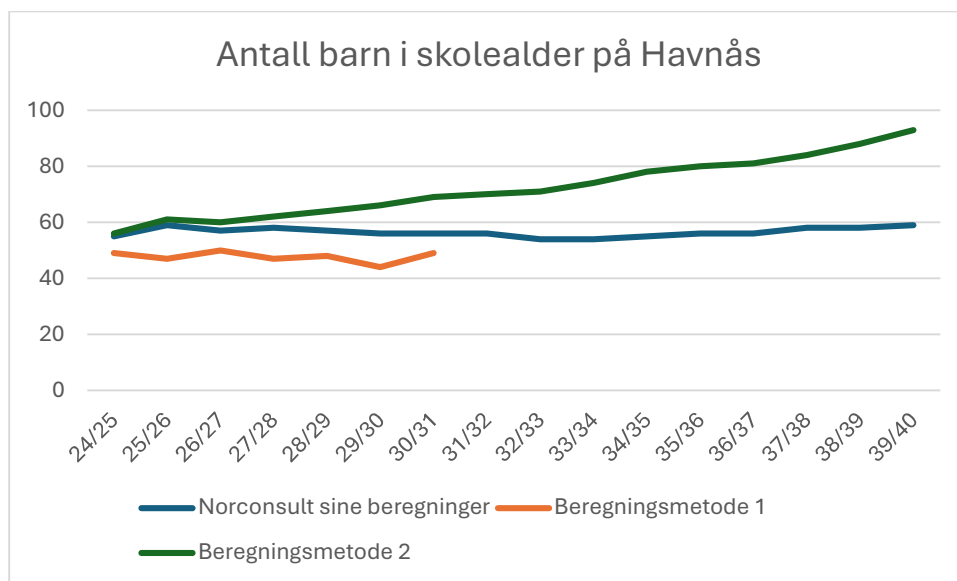
Det kan være barn som går på andre kommunale barneskoler, Steinerskolen, Mortenstua osv. Vi ser derfor i videre utregninger på det totale antall barn i skolealder i skolekretsen uavhengig av hvilken skole dem går på.

Norconsult sin rapport har valg å legge til grunn tall gitt fra skoleledelsen på antall barn. Norconsult har også som dem selv beskriver ikke tatt høyde for lokale variasjoner og faktorer.

Vi synliggjør her også to ulike beregningsmetoder for elevfremskriving. Etersom flere barn som allerede går på skolen bor utenfor ny skolekrets, må vi ta disse med i beregningen. Så det er da gammel skolekrets som er grensesnittet for vår kartlegging.

- **Beregningsmetode 1** synliggjør kun antall elever i skolealder ved skolen som vi har kartlagt i dag faktisk bor innenfor skolekretsen fra før XXX. (se kapittel 5.1) Det vil da være barn født til og med år 2014 som kan synliggjøres. Det er her ikke tatt hensyn til hverken tilflytting eller fraflytting.
- **Beregningsmetode 2** har vi brukt SSB sin utregningsmetode på lik linje med Norconsult, i tillegg har vi lagt oss på en meget moderat tilflytting på et barn i året pga. generasjonsskifte

(denne tilveksten slutter etter 7 år, da barnet som slutter vil nulle tilveksten). Vi har i tillegg lagt til grunn at boligfeltet Hagebro blir utbygget. Her er det flere usikre momenter, slik som når kommunen godkjenner planinitiativet, utbyggings hastighet etc. Vi la oss derfor på medianen mellom worst case scenario og best case scenario med påvirkning i elevtallet fra år 2028. Avrundet viser medianen en tilvekst på 2 barn i året de 4 første årene, så en økning til 4 barn per år i årene fremover (fra det 7. året blir 2 barn trukket ifra årlig pga. at dem går ut av skolen). Vi mener denne modellen gir en nøktern tilnærming til tilveksten. Vi ser på mulighetene for at det reelle tallet vil bli større enn mindre, da i tilfelle mindre vil i tillegg kreve utflytting av flere barnefamilier. Utflytting skal også være dekket av SSB sin utregningsmodell.

Graf for de tre ulike utregningsmodellene for elevfremskrivning på Havnås.

Som vi ser utfra de ulike beregningsmodellene vil det antall skole elever i Havnås fordele seg slik:

- Norconsult skisserer et antall mellom 50 og 60 elever per år i perioden frem til skoleåret 39/40.
- Beregningsmetode 1 viser et antall rundt 50 elever frem til skoleår 30/31, da fødselsår 2024 er det siste hele året det finnes data på.
- Beregningsmetode 2 viser en suksessivt tilvekst i antall skoleelever frem til skoleår 39/40, dette året ligger antallet på 93 elever. Som ville gitt en utnyttelsesgrad på 90% mot hva Norconsult legger til grunn som max antall elever ved skolen.

5.6 Argumenter fra ikke prissatte konsekvenser.

Norconsult trekker frem noen ikke prissatte konsekvenser ved å flytte elever fra Havnås til Skjønhaug. «Større elevmiljø ved Skjønhaug gir muligheter for å danne vennskap med flere. Styrket pedagogisk læringsmiljø.»

Her vil vi referere til kapittel 4 og Pedagogisk bærekraft

Samtidig vil vi tillegge at på små skoler som Havnå lærer barna seg å være sammen på tvers av kjønn, alder og kulturell bakgrunn og skaper et større spenn i omgangskretsen sin. De danner vennskap på tvers av kjønn og aldersforskjeller, barna lærer seg da også å bli mer tolerante ovenfor hverandre.

Når det gjelder utsagnet om å styrke det pedagogiske læringsmiljøet så har Havnås sammen med Trømborg og Kirkefjæringen gjort noe her, de har samlinger med blant annet erfaringsutveksling. Noe vi har fått tilbakemelding på at fungerer bra, og er en viktig del i den pedagogiske hverdagen.

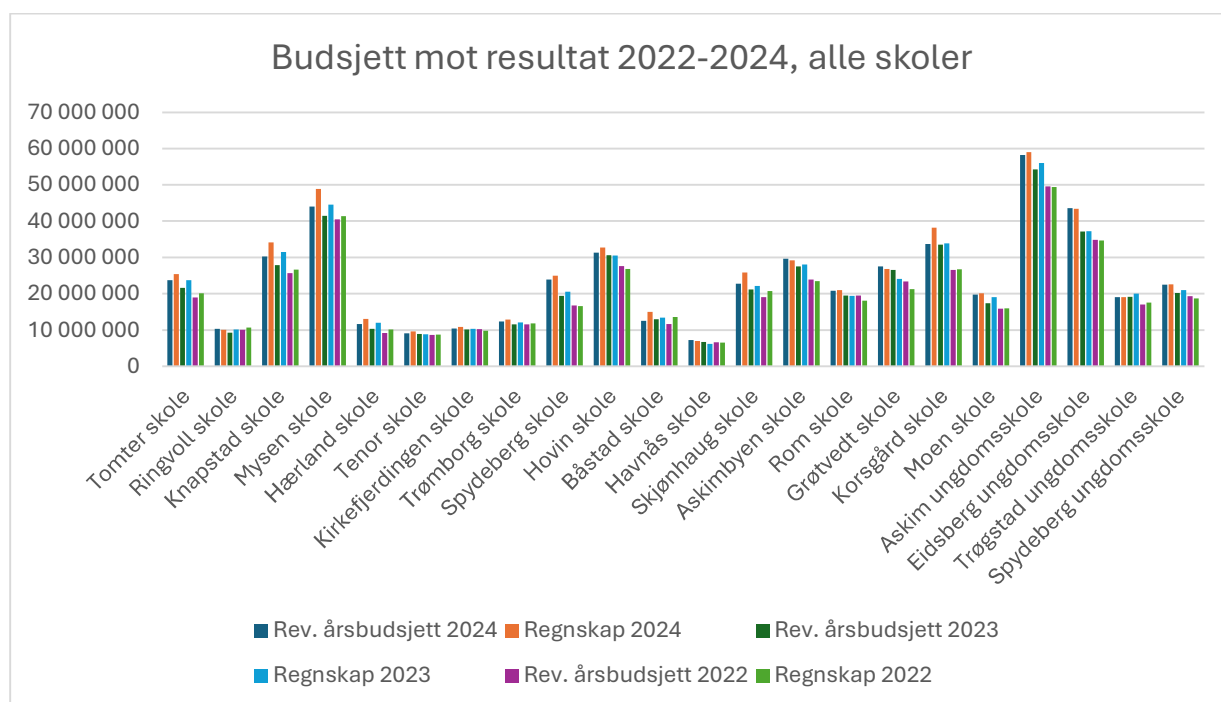
5.7 Hva er fremtidens skole?

Er det best slik vi driver skole i dag eller er det å ha mest mulige barn inn mellom 4 vegger, og ha lav lærertetthet per barn det mest optimale?

Kombinasjonen av frilek, uteskole og lekbasert læring, samt å bruke naturen som læringsarena er det mange skoler som har svært positive erfaringer med. Dette er med på å skape vennskap, høyere motivasjon og redusere antall skoleleie elever, relasjonsbyggingen øker både mellom elever og elev/lærer, og skaper robuste barn.

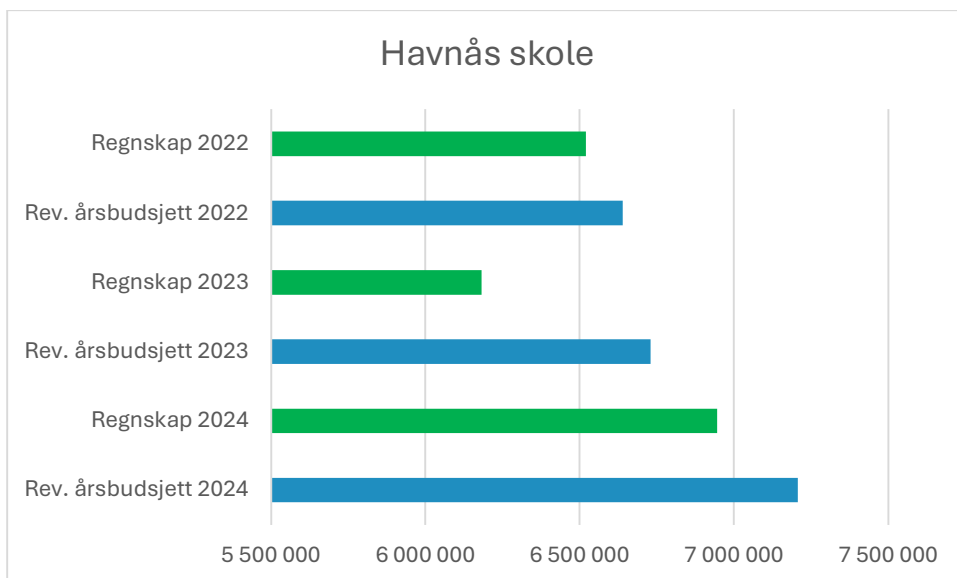
Denne formen for læring er kanskje aller viktigst de første årene et barn går på skole, og er veldig lett å legge til rette for på en grendeskole. Havnås er her ikke noe unntak med sin nærhet til naturen.

6. Resultat og Budsjett

6.1 Resultat og budsjett Havnås Skole.

Havnås Skole er den eneste skolen i Indre Østfold som har holdt sitt budsjett hvert år de 3 siste årene. Den er i tillegg den skolen i kommunen med minst budsjett.

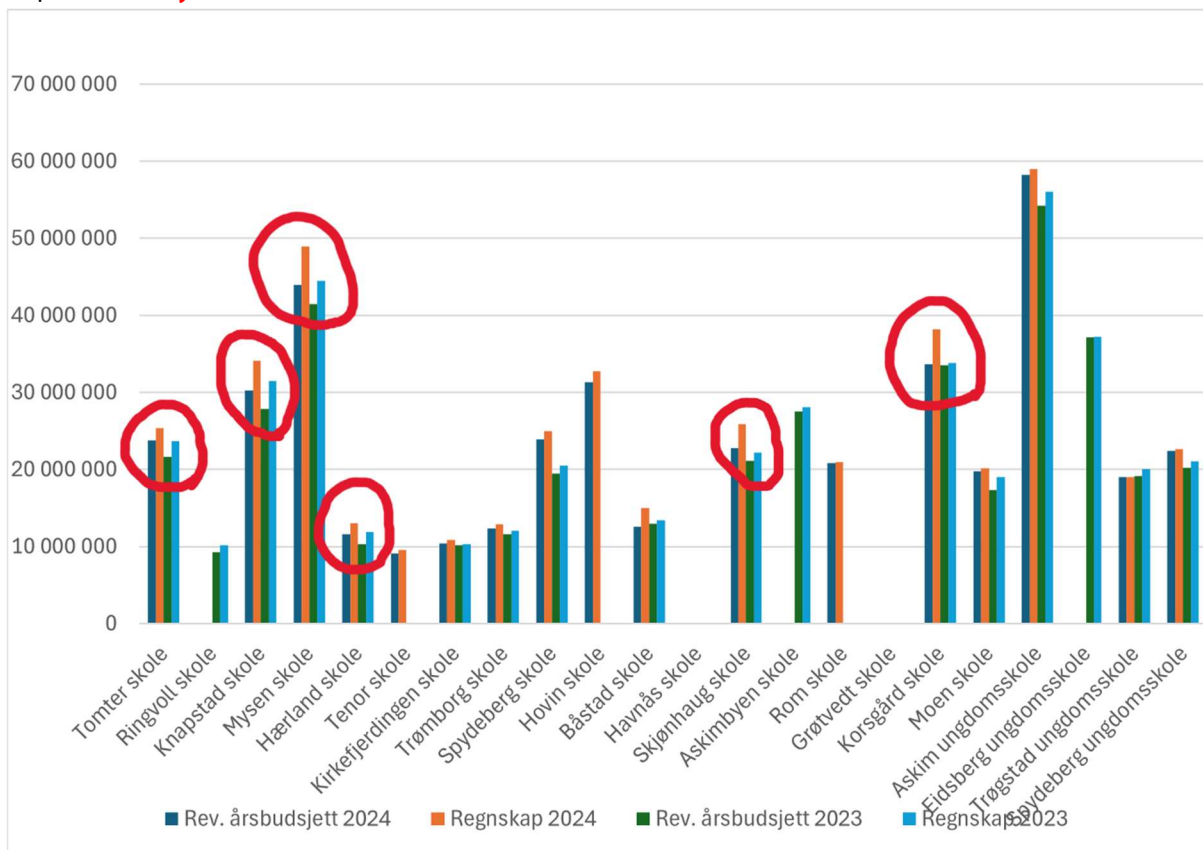

Tabell regnskap mot budsjett i perioden 2022-2024.

6.2 Resultat og budsjett alle skoler.

Om vi ser på resultat mot budsjett for de to siste årene for alle skolene i kommunen, kan vi se noen skoler som utmerker seg, både i % og i faktiske utgifter. Her er det skolene Tomter, Knapstad, Mysen, Hærland, Skjønhaug, og Korsegård skole som utmerker seg.

Det totale overskridende budsjett på alle skolene med overskridende budsjett i denne 2 års perioden er på hele **47,9 millioner**.

Tabell alle skoler med overskridende budsjett i perioden 2022-2023

7. Beredskap

I en urolig verden kan raskt ulike hendelser inntreffe. Man kan tenke seg situasjoner der en må tenke på å flytte, spre eller omorganisere befolkningen. Det ferskeste eksempelet, for oss, er coronapandemien. Ekstreme grep ble tatt i bruk for å forhindre smittespredning. Mange andre kommuner i Norge har opplevd branner, eller andre akutte hendelser, som har krevd svært dyre og tidskrevende løsninger.

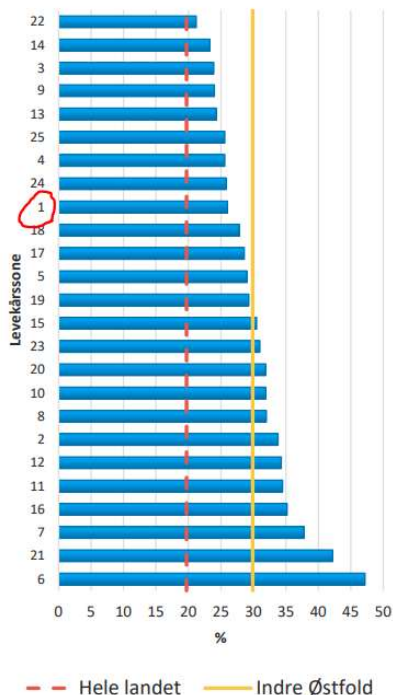
Om andre ekstreme hendelser skulle inntreffe, hva det måtte være seg, kan det være smart å ha en spredt skolestruktur å lene seg på. Vi vet ikke hva neste krisesituasjon vi vil måtte takle i fremtiden, det kan sågar være alt fra krig til flom, brann og pandemier. Uten enormt store grep kan man omorganisere, på kort tid, både elevspredning og lærerressurser. Dette er et argument som ikke tidligere er nevnt i debatten, men som i vår tid bør være en aktuell problemstilling å ta hensyn til.

Vi mener her at det er kommunen sin plikt å være forberedt på det som skulle komme, plan B må være utarbeidet og kunne settes i verk i enhver krisesituasjon. Skolen har i dag et intakt bomberom.

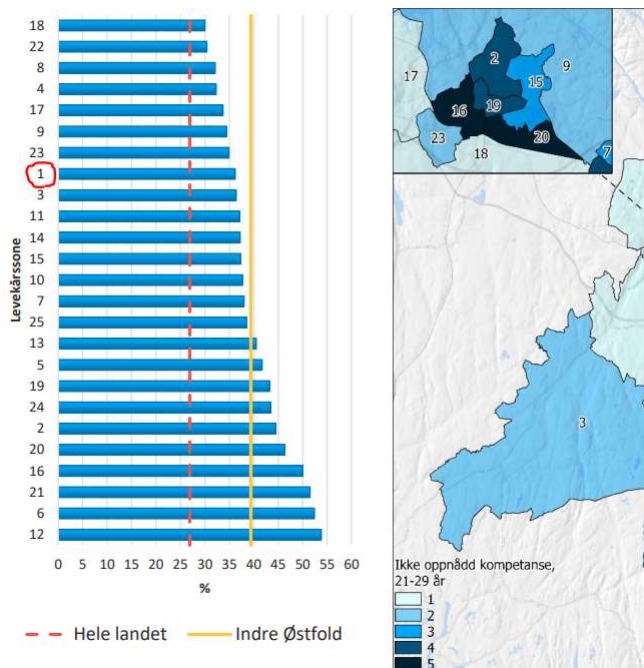
8. Leverårskartleggingen fra 2022

Hva kan levekårskartleggingen fra 2022 gi oss svar på?

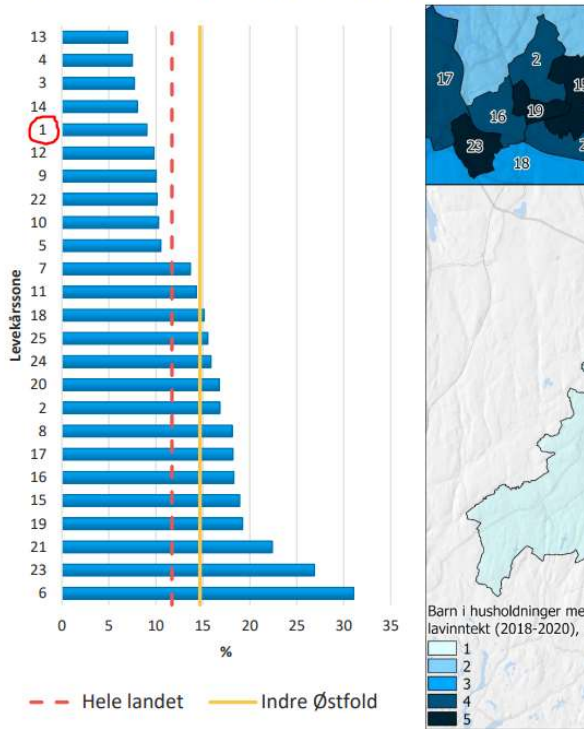
Lav utdanning 30-39 år

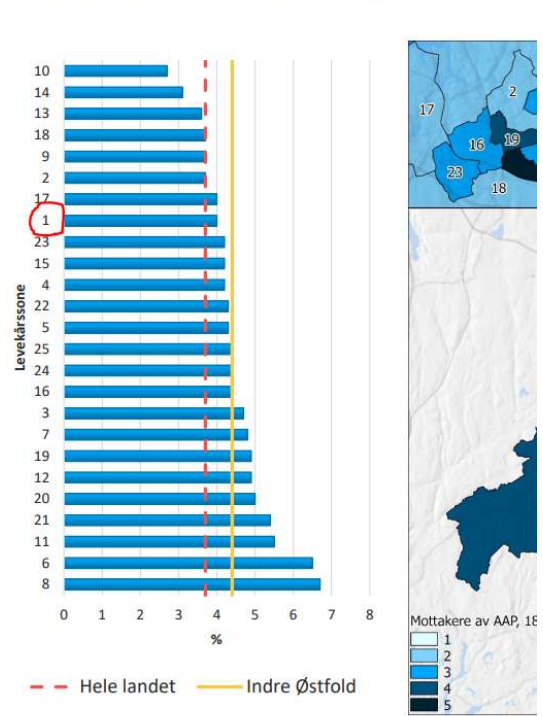
Ikke oppnådd yrkes- eller studiekompetanse i løpet av 5 år, 21-29 år

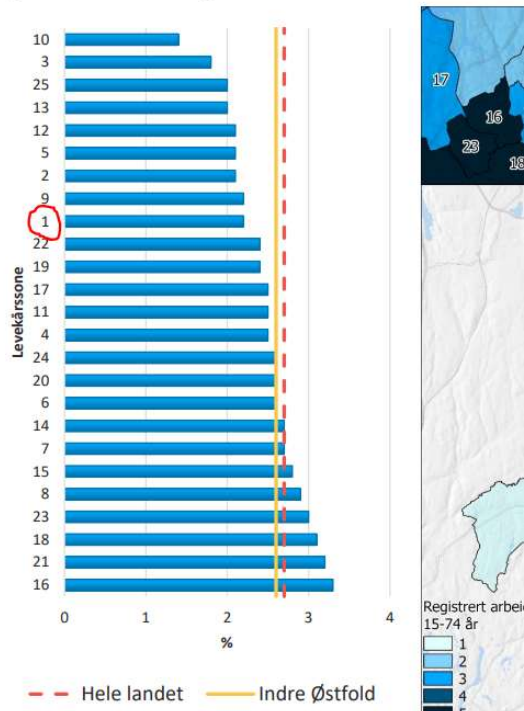
Barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt, EU-60

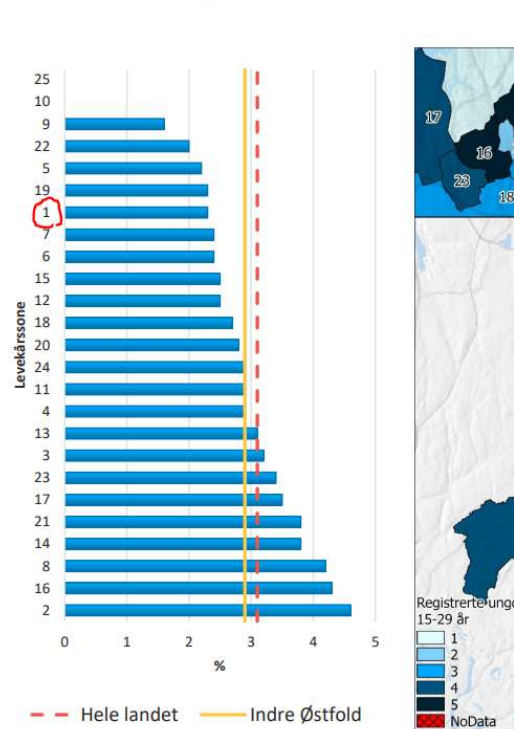
Mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP) 18-66 år

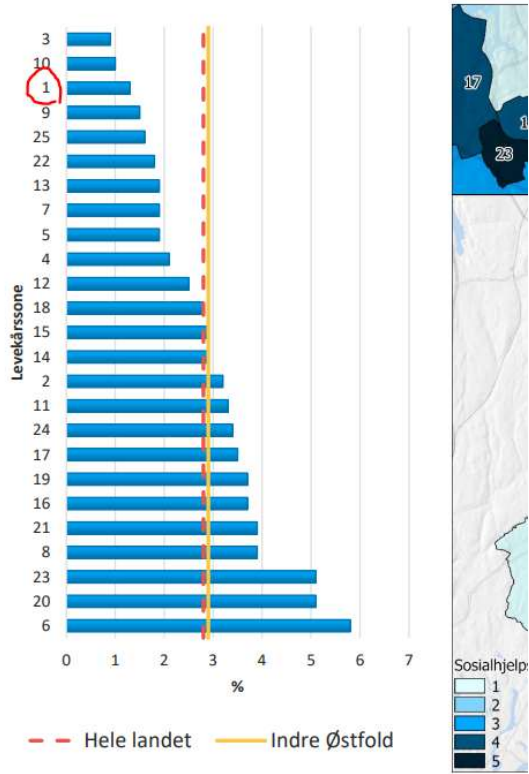
Registrert arbeidsledighet 15-74 år

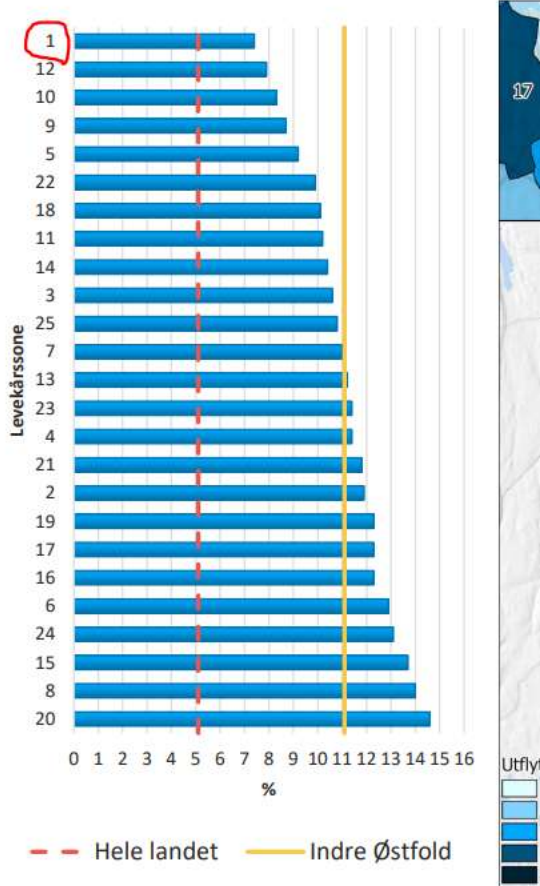
Registrert ungdomsledighet, 15-29 år

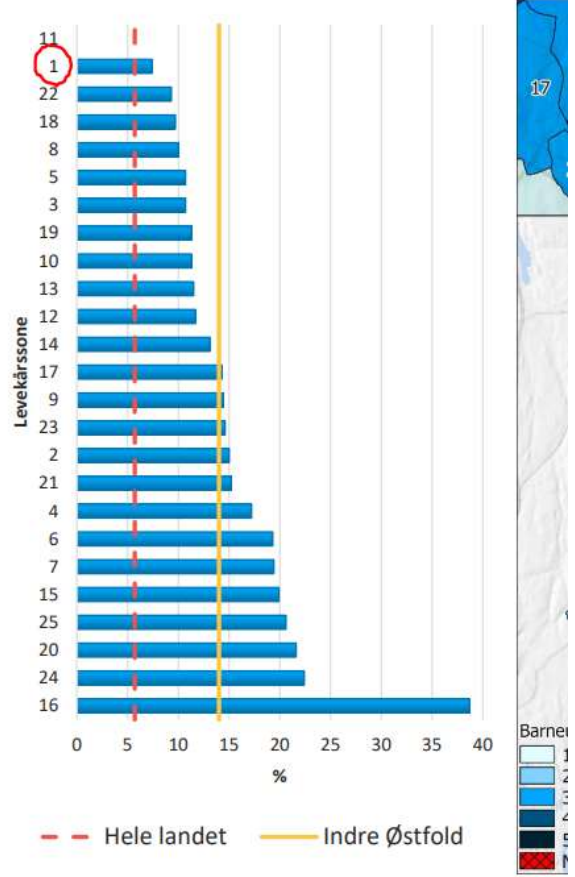
Sosialhjelpsmottakere 16+ år

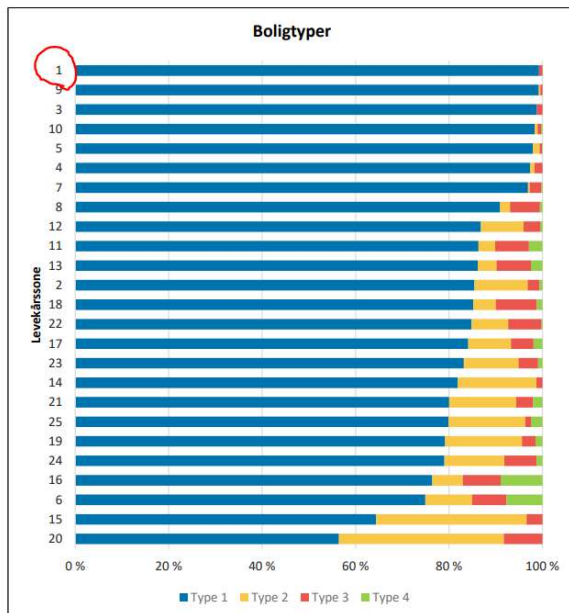
Utflyttinger

Barneflytting 0-5 år

Boligtype

Type 1: Enebolig, enebolig m/ sokkelleilighet, hybelleilighet o.l. og våningshus
Type 2: Kjedehus inkl. atriumhus, terrassehus og vertikal delt tomannsbolig
Type 3: Horisontaldelt tomannsbolig samt annet boligbygg under 3 etasjer
Type 4: Boligbygg med mer enn 2 etasjer

Uttak per 29.08.2022.

Kilde: Indre Østfold kommune, enhet Geo- og styringsdata.

I kartleggingen er Havnås her presentert som område 1, sammen med Hærland.

Man skal være forsiktig med å trekke konklusjoner fra hver og en kartlegging, likevel kan vi her se en klar tendens. Område 1 ligger i nedre sjikt i samtlige av kartleggingene over. Dette kan da i stor grad tyde på en god oppvekst, en skole som dekker barnenes behov, barn i dette området fullfører i stor grad utdanning, og tar høyere grad av utdanning. Beboere i dette området støtter seg lite på det offentlige til sammenligning med andre deler av kommunen. Området har minst utflytting av alle områdene noe som kan tyde på at folk er fornøyd med å bo her og ikke ønsker å flytte. I tillegg fremkommer det at sone 1 har høyeste andel barn med barnevernstiltak(fosterbarn), da det var mange hjem i dette området som var fosterhjem i kartleggingsperioden. Kartleggingen av boligtyper for området viser også at det nesten utelukkende(størst andel av alle områdene) er enebolig, enebolig m/sokkelleilighet o.l. og våningshus.

9. Befolkningsvekst, befolknings sammensetting og utbyggingsplaner.

9.1. Befolkningsvekst og befolknings sammensetting.

Havnås er det tettstedet i LØ med størst befolkningsvekst målt i prosent de to siste årene.

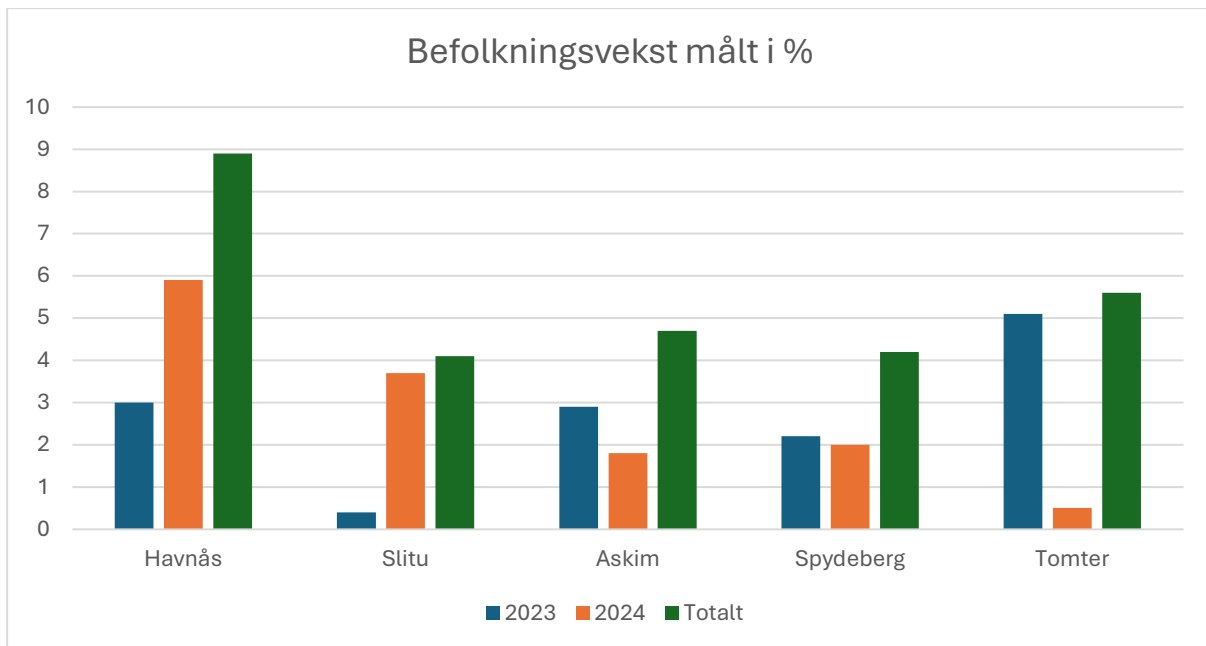
For sammenligning ser vi her et knippe av de stedene i kommunen som ofte refereres til med høy befolkningsvekst. Som dere kan se er Havnås langt høyere enn Tomter, Spydeberg, Knapstad og Askim. Slitu har også høyere befolkningsvekst enn de andre tettstedene det siste året.

Her er det brukt SSB sin tabell 05277.

For skolen sin del er det verdt å merke seg at i Havnås består denne veksten nesten utelukkende av nye barn født, eller familier med barn som har flyttet hit.

Havnås består nesten utelukkende av eneboliger ref. kap. 8. Dette er da en svært ettertraktet plass for barnefamilier, da man kan få en enebolig med stor hage til en langt rimeligere pris enn andre steder i kommunen. En trend vi ser i Havnås er unge som flytter tilbake for å stifte familie i Havnås, så videre befolkningsvekst, dog ikke like høy som vi så i 2024 er å forvente.

Vi mener det er bemerkelsesverdig at dette ikke er med i vurderingen til Norconsult.

9.2 Havnås og fremtiden.

Havnås har store muligheter for vekst. Den korte avstanden til E18 og Mysen gjør det mulig å pendle fra Havnås. Med videre utbygging av vegstandard og jernbane/kollektivtrafikk minsker også avstandene for flere. Øst, sørøst og nordøst for sentrum har Havnås enormt store sørvestvendte områder som i fremtiden vil egne seg svært godt for videre utbygging og vekst. Hvis man skal spå om fremtiden henstiller vi til å se litt tilbake i tid. Hvem hadde forutsett utbyggingstakten vest i vår kommune for 20 år siden? Denne trenden spår vi vil trekke østover når mulighetene for vekst i vest og sentrum om få år er begrenset. Nedleggelse av skoler i grendene vil være svært skadelig for en slik fremtidig vekst. Indre Østfold skal utvikle HELE kommunen. Dette innbefatter også vårt område.

9.3 Utbyggingsplaner

Havnås har per dags dato to utbyggingsprosjekter, det ene har kommet lenger enn det andre. Begge feltene ligger nært opp til infrastruktur som barnehage og skole, og det er kun snakk om få minutter å gå imellom.

Det blir her for lett av administrasjonen og argumentere at et felt normalt sett tar lang tid å utvikle og bygge ut, og at det ikke vil påvirke befolkningsveksten mye.

Etterspørselen er stor, både av tidligere Havnåsinger, og nye familier.

9.2.1 Hagebro

Hagebro er et boligfelt på 33 tomter som det foreligger et aktivt planinitiativ på.

Hagebro er avsatt til boliger i kommune plan per i dag. Det er per i dag regulert inn 7 tomter på Hagebro. Utbyggers planinitiativ går ut på å øke dette til 33 tomter.

Utbyggers planer er å opprette 33 funksiboliger, her ser utbygger seg en blanding av eneboliger og tomannsboliger. Målgruppen utbygger har riktet seg inn på boliger bygd for barnefamilier.

Avhengig av fordelingen mellom eneboliger og tomannsboliger snakker vi her sikkert opp mot 50 boenheter.

Utbygger er i gang med utbygging av en tomt i påvente av beslutning om det nye planinitiativet.

Feltet vil være svært posetivt for Havnås, og vil øke befolkningen i Havnås betraktelig, og være med på å gjøre Havnås til å bli en attraktiv plass å bosette seg.

Utbygger er klar til å sette i gang utbyggingen så snart feltet blir godkjent.

Utbygger: RBA Entreprenør as fra Kløfta.

Status:

Har vært til behandling i plan og bygg, ble holdt orientering om prosjektet på sist plan og byggemøte.

Skal nå tilbake til Plan og Bygg for ny behandling.

Plantegning over planinitiativet over Hagebro.

9.2.2 Langseter B4-5

Dette er et felt rett vest for Hagebro. Feltet ligger i kommuneplanen.

Det er planlagt ca. 30 boenheter i dette feltet.

Feltet vil være svært posetivt for Havnås, og vil øke befolkningen i Havnås betraktelig, og være med på å gjøre Havnås til å bli en attraktiv plass å bosette seg.

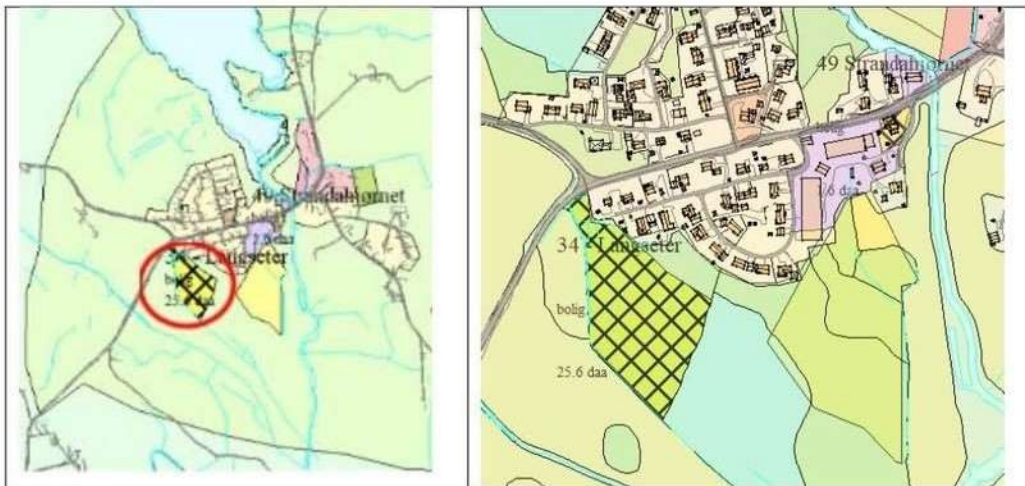
Utbygger: Salutaris Eiendom AS.

Status:

Dersom utbygging av planområde Hakabru(Plan ID 012220100002 blir igangsatt, åpnes Langseter felt B4-5 for utbygging først når Hakabru er 70% ferdigstilt. Dersom utbygging av Hakabru ikke igangsettes innen 2025, kan Langseter åpnes for utbygging.

Innspill nr. 034	Langseter (gnr. 702, bnr. 1)
Dagens formål:	I gjeldende kommuneplans arealdel er området LNF.
Foreslått formål:	Bolig.
Arealstørrelse:	25,6 dekar
Forslagsstiller:	Kari-Anne Langseter v/Salutaris Eiendom AS
Dagens bruk:	Skogbruk.

[Kartinnsyn.](#)

Beskrivelse av forslaget:

Arealet er et skogområde som i nordøst grenser inntil boligbebyggelse. Forslagsstiller ønsker å legge til rette for boligbygging på Havnås. De skriver bl.a. at prosjektet er ment å ivareta en universell utforming i hagebypreg, samt stimulere til ny tilflytting med en bedre og balansert boligmasse tilpasset de krav som settes i planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel.

9. «Nedleggingsspøkelse»

LOKALE NYHETER

Tviholder på forslaget om å legge ned grendeskoler: - Feil å bruke mye penger på få elever

FÅDELTE SKOLE? Høyre tror ikke løsningen på Havnås er å la ulike skoletrinn gå i samme klasse. Fra venstre: Thor Hals, Lise Rognerud og Per Herman Bodal. Foto: Per Uno Blørstad

LOKALE NYHETER

LOKALE NYHETER

Kommunedirektøren kutter i flere tilbud neste år: - Gleder meg ikke til å legge frem dette budsjettet

BUDSJETT 2025: Økonomidirektør Ståle Ruud og kommunedirektør Wenche Folberg i Indre Østfold kommune la fredag frem sitt forslag til 2025-budsjett for Indre Østfold kommune. Foto: Per Uno Blørstad

LOK

LOKALE NYHETER

Budsjett 2021: Legger ned fire skoler og kutter kraftig i antall ledere

PAPIRLØST: Seksjonsleder økonomi og finans Ståle Ruud (t.v.) og rådmann Georg N. Smedhus har i dag offentliggjort Indre Østfold kommunes forslag til budsjett for 2021 og økonomiplan for de neste fire årene. Det er første gang i historien at kommunebudsjettet ikke publiseres på papir.

LOKALE NYHETER

Vil legge ned to grendeskoler neste år: - Måtte gjøre noen tøffe valg

BUDSJETTFORSLAG: Ved bordet fra venstre: Mona Hovland Wendelborg (KrF), Lise Rognerud (H), Petter Schou (H) og Venstre Rita Sletner (bak t.h.) la frem sitt budsjettforslag i formannskapet mandag. Foto: Per Uno Blørstad

LOKALE NYHETER

Mødre er redd kommunen «sniknedlegger» barnehagen: - Dette provoserer oss

PROVOSERT: Tonje Bjerke (f.v.) (her med lille Mina), Madelén Aadalen og Karoline Minge er alle småbarnsmødre og med et ønske om å ha barna sine i Havnås barnehage. Men nå har de fått avslag fra kommunen. Det provoserer venninnene. Foto: Øystein Sørensen

I mailen sto det at skolen hadde en usikker framtid - kommunen nekter for at det stemmer

Kommunalsjef Rune Melleby sier det aldri har vært et tema at Havnås skole har en usikker framtid. Han, rådmann og skolens rektor stiller seg uforstående til det som kommer fram i mailen. Foto: Arkivfoto

Anbefaler å legge ned fire grendeskoler og gjøre flere endringer

Rådmann Georg Smedhus og prosjektleder Åsmund Kobbevik la i dag frem forslag til ny skolestruktur i Indre Østfold kommune. De går inn for store endringer. Foto: Per Uno Blørstad

Innbyggerne får ikke svar på om fire skoler skal nedlegges - må leve i uvisshet

Ikke enige: Varaordfører Kathrine Hestø Hansen (Ap) og ordfører Saxe Frøshaug (Sp) er fortsatt ikke enige om verken eiendomsskatt eller skolenedleggelser. Foto: Lise-Kari Holås

Over er et utklipp av noen av artiklene som direkte omgår nedleggelse av Havnås Skole, samt Havnås Barnehage, det har vært flere runder på dette.

Så fort en prosess har vært lukket åpnes en ny, dette godt støttet av administrasjonen i kommunen samt enkelte politiske partier.

Vi ønsker her å presentere noen utfordringer knyttet til dette «jaget» etter å få lagt ned Havnås Oppvekstsenter.

Det er de samme barna, de samme foreldrene, de samme ansatte som hele tiden må gå med «nedleggelsesspøkelse» hengende over dem.

Dette er i særlig grad skadelig for barn, det er deres drømmer, deres framtidsutsikter, trygghet og psykiske helse, samt tilhørighet som dette går ut over. Det har vært flere tilfeller i Havnås av barn som har kommet gråtende inn i klasserommene eller til deres hjem pga. denne iveren etter å få lagt ned.

Vi kan ikke se her at «barnets beste» er hensyntatt i mengden av disse forslagene. Da det er åpenbart at barnene taper på å bli utsatt for slike gjentagende prosesser og ha en slik usikker hengende over seg. Ref. kap. 10. Det kan også hindre utbyggingstakten når man hele tiden utsettes for trusler om nedlegging av skole og barnehage tilbudet.

Vi har her en utilbørlig bønn til både administrasjonen og de partiene som har størst iver med å få lagt ned:

La denne runden nå være den siste, nå får nok være nok..

Bli heller med på å utvikle denne grenda som har et stort potensial, sammen med vi som bor her.

Dette vil tjene kommunen på lang sikt.

10. «Barnets beste».

I dette punktet skal vi gå nærmere inn på kravet til vurderinger av «barnets beste».

Norconsult har i sin rapport så vidt vært innom temaet og skriver bl.a. følgende:

«I vurderingen av hva som er barnets beste, vil barnets egen oppfatning være sentral. Det er imidlertid ikke alltid gitt at barnet eller foreldrenes mening er til det beste for barnet. Selv om det er juridiske hjemler som forankrer barns beste, er det i planarbeid ikke en fasit, men skjønn som avgjør hva som vil være den beste løsningen for grupper. Barns beste-vurdering i et planarbeid vil derfor ikke gjennomføres på individuelt, men på systemnivå. Barnekonvensjonen krever at saksbehandlingen skal være effektiv, barnevennlig og lett tilgjengelig.»

Vi mener det omfatter langt mer. Under er dette nærmere beskrevet. Samt andre betraktninger som i stor grad må i hensyntas i en analyse om barnets beste. Vi forutsetter her at alle barnene fra Havnås blir vurdert som en gruppe. Og man kan ikke i denne analysen «ofre» noen grupper til fordel for andre.

10.1 «Barnets beste» sett fra jussens perspektiv.

Grunnloven § 104 har slik ordlyd i første og andre ledd:

«Barn har krav på respekt for sitt menneskeverd. De har rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv, og deres mening skal tillegges vekt i overensstemmelse med deres alder og utvikling. Ved handlinger og avgjørelser som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.»

Bestemmelsen bygger på FNs Barnekonvensjon av 1989, som Norge har ratifisert og som gjelder som norsk lov etter menneskerettsloven § 2 nr. 4. Her fremgår i artikkel 3 første ledd:

«Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.»

Det er omfattende praksis og juridisk teori om disse bestemmelsenes betydning for forskjellige typer forvaltningsavgjørelser. Herunder fremgår det av Høstmælingen, Sandberg og Kjørholt (red.), Barnekonvensjonen (2024) i et eget kapittel om «Barnets beste i planlegging og forvaltning» (kap. 3.6.5):

«At barnekonvensjonen gjelder som norsk lov, innebærer at også kommunene har en selvstendig plikt til å respektere og garantere konvensjonens rettigheter, på samme måte som kommunen er forpliktet til å respektere annen lovgivning. Konvensjonen stiller krav til kommunenes prioritering av barn og setter grenser for hvor langt kommunene kan gå i sin myndighetsutøvelse overfor barn. De generelle prinsippene skal prege alle prosesser hvor barns interesser inngår. Barnets beste er et viktig hensyn ved fordeling av ressurser, prioritering av opp-gaver, planlegging, budsjettering, utarbeidelse av regler og instruksjoner samt når det treffes enkeltvedtak og beslutninger. Det offentlige er forpliktet til å vurdere om en handling berører barn. Hvis en handling berører barn, krever konvensjonen og Grunnloven § 104 at man faktisk foretar en vurdering av hva som vil være til beste for barnet eller for den

gruppen barn som er berørt. En måte å foreta slike vurderinger på er anbefalt av det europeiske nettverket for ombudspersoner for barn, gjennom et rammeverk for barnerettighetsvurderinger. En barnerettighetsvurdering «undersøker de mulige konsekvensene for barn og unge av lover, politikk, budsjettbeslutninger, programmer og tjenester mens de blir utarbeidet, og foreslår om nødvendig måter å unngå eller begrense de negative konsekvenser på. Dette gjennomføres før beslutningen eller handlingen gjøres». En konsekvensanalyse av et aktuelt forslag eller en beslutning som berører et barn eller en gruppe barn, bør så langt som mulig hvile på kunnskap om barns behov og forutsetninger på det aktuelle området og på etterprøvbare erfaring.»

Det siste sitatet (i sitatet) er hentet fra European Network of Ombudspersons for Childrens veiledning om barnerettsvurderinger.³ Som det fremgår, anbefales det slike vurderinger gjennomføres før beslutningen treffes.

10.2 utfordringer rundt flere av de store skolene i IØ.

Vi ser med sterk uro på en økende trend, og bekymring på det som er i ferd med å skje rundt flere av de større skolene i kommunen. Vold, kriminalitet, rus, og det som ligner på gjeng mentalitet, har fått fotfeste på flere av skolene. Barn står i fare for å få eiendeler frastjålet, de står i fare for å bli utsatt for vold både på og til/fra skolen, veien til å starte med rus er mange steder veldig kort og få tør å varsle fordi de er redd for konsekvensene dette vil medføre.

Dette er noe som bare blir verre og verre rundt de større skolene i kommunen. Dette er ikke like stort problem som byer vestover, men vi er på god vei i den retningen, godt hjulpet av at disse «gjengene» trekker østover med jernbanen. Samme trenden ser vi rundt i Norge også i byene.

11. og 12. februar blir det holdt foreldremøte på Mysen angående dette, og er et godt representativt eksempel på hvordan det fort kan utvikle seg.

Disse utfordringene er hva vi kjenner til helt fraværende i flere av grendeskolene. Og for oss her på Havnås er dette et helt ukjent fenomen. Problemene i kommunen rundt dette er sammensatte, og ikke løst over natta, om det i hele tatt går å løse.

En ting er sikkert, det å legge ned grendeskoler, og dytte disse elevene ut i disse problemene, løser ikke utfordringen. Det eneste kommunen oppnår er at elever som i dag har det trygt og godt, får en usikker fremtid, og i verste fall bli utsatt for noe de ikke blir utsatt for i dag.

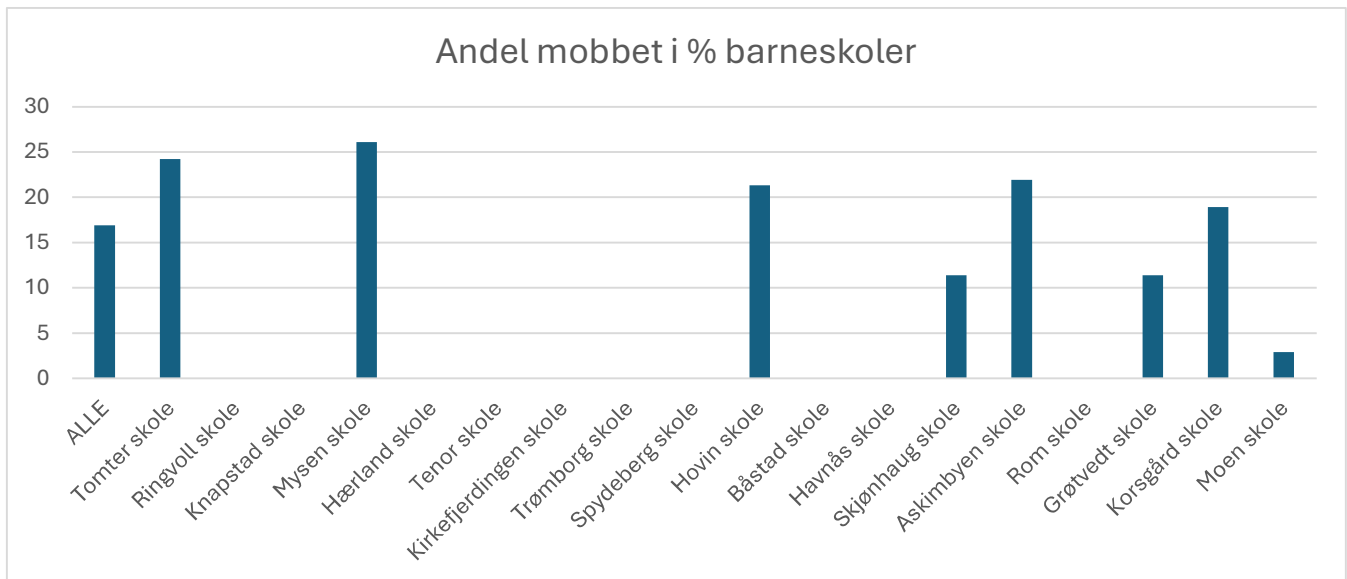
Problematikken er noe som i stor grad må vektlegges i vurderingen av barnets beste.

10.3 Mobbetall

Flere av skolene i kommunen sliter med høye mobbetall, både fysisk og digital mobbing. Man skal være forsiktig med å ta å vurdere en elevundersøkelse, her må man se trenden over flere år.

Havnås er en skole som har lite mobbing, dette fremkommer også på siste elevundersøkelse der skolen hadde 0 mobbing. I elevundersøkelsen er det flere skoler som ikke er representert med tall, men andre skoler har ganske høye tall, langt over landsgjennomsnittet som er på 12,3%.

Vi opplever Havnås skole som en god og inkluderende skole, både i skoletiden og på fritiden.

11. Henstilling

På bakgrunn av alle ovennevnte argumenter og dokumentasjon forventer vi at kommunen ser at det vil være svært skadelidende for alle, også kommunen, å legge ned skolen. I et budsjett som nærmer seg 4 milliarder kroner, er det for oss, ubegripelig at kommunen i det hele tatt vurderer å gjøre dette. Det vil forhindre vekst, trivsel, håp, fremtidstro og en blomstrende kommunedel. Alt dette i bytte mot en forsvinnende liten sum.

Vi henstiller kommunen om å gå for konsept K0+, da dette konseptet er det eneste som behandler alle barna i kommunen på lik linje.

Husk at det å legge ned en skole i en grend, og da spesielt i områder som Havnås, som i stor grad har sin hoved bebyggelse nært knyttet til et oppvekstsenter med både barnehage, og skole. Det vil gjøre denne delen av kommunen mindre attraktiv å flytte til i fremtiden, og videre utvikling her vil med all sannsynlighet stoppe opp.

I tillegg vil vi henstille til at skolekretsen stilles tilbake til slik den var før 16.06.2022.

Vi ønsker at kommunen, sammen med vi som bor her, er med på å utvikle Havnås så det også i fremtiden blir en attraktiv plass å flytte til og bygge bolig på.